

Asia: VN/7057/2026

Lausuntopyyntö alkoholilain nojalla annettujen asetusten muuttamisesta

Lausunnot valtioneuvoston asetukseen alkoholilain täytäntöönpanosta annetun asetuksen muuttamisesta

Voitte antaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yleistä

Lupa- ja valvontavirasto kiittää mahdollisuudesta lausua ja siitä, että virasto on päässyt osallistumaan asetusluonnosten valmisteluun jo ennen lausuntopyyntöä. Viraston aiemmin esittämät näkemykset koskien yksittäisiä luonnospykälä on otettu asianmukaisesti huomioon.

Lupa- ja valvontavirasto pitää kuitenkin valitettavana, että asetuksiin ehdotetaan tehtäväksi vain lakimuutokseen liittyviä välttämättömiä muutoksia. Alkoholihallinnossa on huomattu useita korjaustarpeita lainsäädäntöön vuonna 2018 voimaan tulleen alkoholilainsäädännön kokonaisuudistuksen jälkeen. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että alkoholilakiin ja sen nojalla annettuihin asetuksiin tulisi tehdä kaikki tarvittavat korjaukset yhdellä kertaa. Koska tarvittavia korjauksia ei kuitenkaan ehdoteta tehtäväksi lausunnolla olevissa asetusluonnoksissa, lausuu Lupa- ja valvontavirasto ainoastaan esitetyistä muutoksista.

Asetusluonnosten jatkovalmistelussa on hyvä ottaa huomioon, että perustelumuiutioiden sisältö pohjautuu aiemmin lausunnolla olleessa hallituksen esityksen luonnoksessa ehdotettuihin säännöksiin, joita on joiltakin osin muutettu eduskunnalle annetussa hallituksen esityksessä HE 44/2026 vp.

Lupa- ja valvontavirasto on jo aiemmassa kyseiseen lakimuutokseen liittyvässä lausunnossaan todennut, että hallitusohjelmaan perustuvien alkoholilain muutosten toteuttaminen yksittäisinä toisistaan erillisinä muutoksina vaikeuttaa muutosten kokonaisvaikutusten arviointia (lausuntopyyntö VN/20350/2024). Tämä sama ongelma koskee myös asetuksia: asetuksiin

ehdotettavien muutosten kokonaisuutta on hyvin vaikea hahmottaa, sillä eduskunnan käsittelyssä on parhaillaan toinen alkoholilain muuttamista koskeva hallituksen esitys HE 131/2025 vp, johon liittyen ehdotetaan niin ikään muutoksia kyseisiin asetuksiin.

6 §, Alkoholijuomien vähittäismyyntilupahakemuksen sisältö

Voimassa olevan asetuksen 6 §:n 3 momentissa säädetään lupaviranomaisen oikeudesta vaatia hakijalta tarpeellisia lisäselvityksiä vähittäismyyntiluvan myöntämisen edellytysten täyttymisen sekä vähittäismyyntilupaan mahdollisesti määrättävien lupamääräysten ja rajoitusten tarpeellisuuden arvioimiseksi. Lausunnolla olevassa asetusluonnoksessa ehdotetaan kyseisen momentin kumoamista ja sen siirtämistä lakiin, sillä perustelumuioston mukaan mahdollisuudesta pyytää lisäselvityksiä tulisi säätää lain tasolla.

Lupa- ja valvontavirasto pitää välttämättömänä, että lupaviranomaisella säilyy jatkossakin nykyistä asetusta vastaava oikeus vaatia hakijalta tarpeellisia lisäselvityksiä. Viranomaisen oikeutta pyytää lisäselvityksiä ei tule supistaa nykyisestä, sillä joissakin tilanteissa luvan myöntämisen edellytysten täyttymisen tai lupamääräysten tai rajoitusten tarpeellisuuden arviointi edellyttää lisäselvitysten pyytämistä. Lisäselvitysten pyytäminen on tällöin myös elinkeinon edun mukaista, jotta lupahakemukset saadaan käsiteltyä mahdollisimman sujuvasti. Mikäli voimassa olevan asetuksen 6 §:n 3 momentti on siirrettävä lakiin, tulee lakiin siirtää myös muut lisäselvitysten pyytämistä koskevat asetuksen säännökset ja näiden sisältö tulee säilyttää nykyisenlaisena.

Lausunnot sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen alkoholilain valvonnasta annetun asetuksen muuttamisesta

Voitte antaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yleistä

Lupa- ja valvontavirasto kiittää mahdollisuudesta lausua ja siitä, että virasto on päässyt osallistumaan asetusluonnosten valmisteluun jo ennen lausuntopyyntöä. Viraston aiemmin esittämät näkemykset koskien yksittäisiä luonnospykälä on otettu asianmukaisesti huomioon.

Lupa- ja valvontavirasto pitää kuitenkin valitettavana, että asetuksiin ehdotetaan tehtäväksi vain lakimuutokseen liittyviä välttämättömiä muutoksia. Alkoholihallinnossa on huomattu useita korjaustarpeita lainsäädäntöön vuonna 2018 voimaan tulleen alkoholilainsäädännön kokonaisuudistuksen jälkeen. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että alkoholilakiin ja sen nojalla annettuihin asetuksiin tulisi tehdä kaikki tarvittavat korjaukset yhdellä kertaa. Koska tarvittavia korjauksia ei kuitenkaan ehdoteta tehtäväksi lausunnolla olevissa asetusluonnoksissa, lausuu Lupa- ja valvontavirasto ainoastaan esitetyistä muutoksista.

Asetusluonnosten jatkovalmistelussa on hyvä ottaa huomioon, että perustelumuistioiden sisältö pohjautuu aiemmin lausunnolla olleessa hallituksen esityksen luonnoksessa ehdotettuihin säännöksiin, joita on joiltakin osin muutettu eduskunnalle annetussa hallituksen esityksessä HE 44/2026 vp.

Lupa- ja valvontavirasto on jo aiemmassa kyseiseen lakimuutokseen liittyvässä lausunnossaan todennut, että hallitusohjelmaan perustuvien alkoholilain muutosten toteuttaminen yksittäisinä toisistaan erillisinä muutoksina vaikeuttaa muutosten kokonaisvaikutusten arviointia (lausuntopyyntö VN/20350/2024). Tämä sama ongelma koskee myös asetuksia: asetuksiin ehdotettavien muutosten kokonaisuutta on hyvin vaikea hahmottaa, sillä eduskunnan käsittelyssä on parhaillaan toinen alkoholilain muuttamista koskeva hallituksen esitys HE 131/2025 vp, johon liittyen ehdotetaan niin ikään muutoksia kyseisiin asetuksiin.

9 §, Ilmoitusten ja tietojen toimittaminen valvontaviranomaisille

Asetusluonnoksen perustelumuistion mukaan nyt ehdotettava asetusmuutos on valmisteltu suhteessa voimassa olevaan sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen alkoholilain valvonnasta (158/2018). Lupa- ja valvontavirasto huomauttaa, että asetusluonnoksen 9 §:n 3 ja 4 momentti sisältävät kuitenkin myös eduskunnan käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen HE 131/2025 vp liittyviä muutoksia, mikä on hyvä ottaa huomioon asetusluonnoksen jatkovalmistelussa. Lupa- ja valvontavirasto ei tässä yhteydessä lausu edellä mainittuun hallituksen esitykseen liittyvistä ehdotetuista asetusmuutoksista, vaan viittaa tältä osin Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) ja aluehallintovirastojen aiempiin lausuntoihin (lausuntopyynnot VN/29388/2025 ja VN/29389/2025).

Koskela Satu
Lupa- ja valvontavirasto

Hyvärinen Iina
Lupa- ja valvontavirasto